

A TENGERPART.

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, péntek 1912. június 28.

143. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy órára . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Trigona grófnő és kedvese.

Hetedik hete már, hogy Paternó hadnagy Rómában az esküdtbírák előtt áll, hogy feleljen kedvesének Trigona grófnőnek, az olasz királynő udvarhőgyének az életéért. Hetedik hete vonulnak föl a tanuk, hogy elmondják a részleteit ennek a szomorú és gyászos viszony-nak, mely egy külvárosi zugszállodában vég-ződött, késszurásokkal és revolver lövésekkel.

A közel hét heti tárgyalás nagyrésze zárt ajtók mögött folyt le. A hírlapírók ügyessége és a szereplése vágyó ügyvédnek indiszkrécioja miatt azonban ez a zárkózottság mindvégig teljesen illuzórius maradt. Napról-napra informálva voltunk, hogy mik történtek a zárt ajtók mögött, melyik tanu milyen újabb szálát fej-tette ki az olasz arisztokrácia szennyesének. És annak, aki figyelemmel kísérte a tárgyalás minden fejleményét, alkalma volt rá, hogy el-szörnyedjék és elámuljon: az emberi gonosz-ság és elaljasodás ekkora mélységei is meg-teremhetnek abban a környezetben, amelyikről az ember azt hihetné, hogy csupa ragyogó fény és csupa magasság?

A nagyvárosi kloakából négysoros rend-őri híreket szoktak szülni az ilyen tragédiák: „Rovottmultu Pál foglalkozás nélküli huszonhat éves rovottmultu csavargó meggyilkolta Kifestett Böske harmincöt éves rendőri felügyelet alatt álló leányt. Rovottmultu Pál szeretője volt a leánynak és szép szóval, veréssel, fenye-getéssel folytonosan újabb és újabb pénzössze-geket csikart ki tőle, addig, míg a leány a ve-

„A Tengerpart“ tárcája.

Dráma a kut fenekén.

Bajmóc várának negyedik udvarán van a sziklába vágott mély kut. Ez a kut azon-kivül, hogy tiszta forrásvizet szolgáltat, egyszersmind az ostrom alatt a fellegvárba szorult egyéneknek a végső menedéket nyújtja, mert alatta egy terjedelmes csep-kőbarlang fekszik, ahol néhány napig is el lehet tartózkodni és abból egy sziklába vájt alagút vezet, mely a plébánia kertjében egy bozóttal benőtt helyen végződik.

Bajmóc várát a husziták ostromolták. A vár kapitánya és parancsnoka Dókus György volt, aki elszántan védelmezte a várat, mely a kitartó, hosszú ostrom folytán már megrongált falakkal állott. A védők halottjaikkal és sebesülteikkel együtt már a második udvarba voltak kénytelenek fel-vonulni, mert a főkaput az ostromlók hosz-szu pallókon, melyek a felvonóhidat pótol-ták, megközelítették és bedöntötték. Már a második udvar kapuját könnyebb volt be-zuzni, mert itt már az ostromlók tömegesen bevonultak s ámbár a fellegvár bástyáiról sűrű puskatűz fogadta őket, de a kaputörő kosokat már zsilárd földön működtethették és az iszonyu erővel intézet döntések folytán ez sem állhatott sokáig ellent s már-már meg lehetett közelíteni a fellegvárat.

szedelmes legény zsarolásait megelégette és szakítani akart vele. Rovottmultu Pál az utolsó találkozáson a leány ellenkezésén földűhódve kés rántott és Kifestett Bösket szíven szurta. A gyilkost a rendőrség letartóztatta.

Igy, a rendőri hír. És akármelyik oldaláról nézve mérjük hozzá a római szen-zációt, a részletekbe megrő, pontos hason-lóság mellett nem találunk semmi elté-rést a lényeg tekintetében. Csak a külső formák változnak: a római tragédia szereplői nem az utca sarából kerülnek ki, hanem a legmagasabb, legelőkelőbb kö-rökből. Rovottmultu Pál fényes hadnagy uniformisban mutatkozik be; az előkelő hől-gyek kedvence, aki állandó pénzzavarában hol az elmeengességben szenvedő barátságait, hol a szeretőt zsarolja meg. Tipikus selyem fiu, aki a hölgyektől kapott pénzekre rendezi be az életét s ott, ahol már a szép szó, a könyör-gés nem használ, verésre, durva erőszakosko-dásra vetemedik.

Trigona grófnő, a hervadó asszony, aki pénzért vásárol magának szeretőt, akármilyen szánandó áldozata is késői szenvedélyének, lé-nyegében szintén semmivel sem különbb az utca leányánál. Még abban sem különbb, hogy a szeretőjére ő is a más férfitől kapott pénzt, a férje vagyonát költi.

A tragédia pedig pontról-pontra ugy ját-szódik le, mint a már említett kis piszkos tra-gédiák. Új és új pénz követelés, fenyegetés, durva vadság, verés, végül, amikor az áldo-zat menekülni akar a brutális hóhér karmai

De már ennek bevétele volt a legnehezebb munka. A korlát nélküli lovaglépcsőn kellett felhaladni, melyre előlről és oldalról zudult a golyózápor. Csak ily ádáz tűz közepette lehetett megközelíteni a mélységet, mely a felvont hid és a lovaglépcső között táton-got. A husziták halottjai és nehéz sebesültjei egyre-másra estek le a korlát nélküli lép-esőrről.

Prokop, az ostromot intéző huszita ve-zér, mérgében csikorgatta a fogait. Egy egész zsák lőport hozatott elő és azt a kaput tartó fal alá helyeztette.

Ezalatt a fellegvárba szorult parancs-nok elérkezettnek látta az időt, hogy a saját szép asszonyának és a többi asszonyoknak a megmentésére gondoljon. Mindössze öt asz-szony volt a várban; a várnagyné, a feleser-né, egy altisztnek a felesége, aki az altisz-teknek is főzött, a parancsnok főzőnője és az urasszony belső frajlája. A parancsnok saját asszonyának a tarsolyát megrakta arannyal, gyorsan megcsókolta az ajkát, hogy az édes asszony ne érezze, hogy ez volt az utolsó csók. Azután megígérte neki, hogy nyomban követni fogja, átkarolta és maga helyezte el a nagy vödörbe s négy izmos katona által Isten nevében leeresz-tette a mélységbe.

Ekkor a parancsnok előhozatta legdí-szebb mentéjét, melynek ezüstláncá drá-gakövekkel volt kirakva. Fejére tette nyest-kalpagját, melynek köcsagtoll bokréfáját

közül, tőr és revolver. Az előkelő udvarhöl-gyet, a királynő barátnőjét vérében fetrengve találják meg a külvárosi zugszálloda kis pisz-kos szobájában.

Az eddig lefolytatott bizonyítás hű tükör-képe mindennek az elijesztő szennynek és ret-tenetességnek. Most már a terhelő és mentő szakértők, a vád- és védőbeszédnek vannak hátra, az ügy megérett az esküdtek verdiktjére. És amit eddig hallottunk és tapasztaltunk, az nekünk már elég ahoz, hogy a rémes, szívet facsaró ügyből levonjuk a konzekvenciákat.

Az első érzésünk a rettenetes megdöbbe-nésé, amikor azt látjuk, hogy az emberiség előkelői, a legmagasabb rangú férfiak és asz-szonyok körében ugyanaz a legaljasabb, leg-ocsmányabb erkölcsi fekély fakad fel a sze-münk látára, mint az állandó posványban élők, mocsárban züllők, a legaljasabb, legpiszkosabb szemétnépnek társadalmában.

Hogyha anarkisták lennének, csak örül-nének ennek. Ez a legbiztosabb útja annak, hogy az arisztokrácia lejárassa magát. A töme-gek itéletében az arisztokrácia fogalmához valami rendkívüli kiváltság és érték-kvalitás járul a gazdaság, fény, gondtalan, finomodott élet kiváltsága. De hogyha az arisztokrácia maga fekszik le a mocsárba a „Rovottmultu Pál“-ok és „Kifestett Böske“-k mellé, akkor a tisztességes, józan, erkölcsös életű polgárok lelkében is lerombolódik a bálvány. Mit tisz-teljen, mit bámuljon, mit becsüljön az ilyen arisztokráciában? S az is elég, hogyha csak szórványosan pattannak ki ilyen esetek, mert

gyémántokkal foglalt sasköröm tartotta. Ilyen diszben volt tavaly az esküvőjén és ebben akar ma meghalni. Ezzel kirántotta kardját és odaállott elsőnek a kapuhoz, fo-fogadni a hivatlan vendéget. E pereben egy iszonyu robbanás hallatszott, mely megren-dítette az egész sziklát s fojtó lőporfüst lepte el a maroknyi védősereget, mely kábultságból alig tért magához, már maga előtt látta az ellenséget, mely egyszerre olyan tömegben rohant befelé a kapun, hogy védekezésről már szó sem lehetett. A parancsnok kezeit kivont kardjával együtt öten fogták le egyszerre és megkötözték. Így jártak a többi harcosok is.

Prokop, az ostromlók vezére egy sza-kállas marcona férfi, maga elé hozatta a megkötözött várparancsnokot. Feloldotta köteléiket, visszaadta kardját és kezet szo-ritott vele, megadva mindazt a tisztességet, ami az igazi hőst megilleti.

— Vezess a feleségedhez, hogy neki is hódolhassak, — mondá a győzők vezére.

— Azt nem tehettem, mert az asszo-nyom nincs a várban.

— Nem szerettem, ha egy hős hazudik! Dókus a kardjához kapott, hogy a dur-va sértést megtorolja, de eszébe villant, hogy ő ezt a kardot az ellenfél kezéből vise-li, ezért nyugodtan válaszolt:

— Az igazat mondtam, ha szavamnak nem hiszel, a vár most már a tied, minden zugát felkutathatod.

a tömeglélek mindig hajlandó a problémákat egyszerűsítő általánosításokra, akkor is, hogyha ezzel nyilvánvaló igazságtalanságot követ el.

Mi távol állunk attól, hogy anarchisták legyünk, így nem vagyunk kárörvendők. Csalóka ábrándnak nézzük az emberek egyenlőségéről szóló álmokat, hitünk szerint amint mindig volt, úgy mindig lesz is az emberiség keretein belül arisztokrácia. Legfeljebb az az idő jöhet el, amikor nem a születés, hanem a tudás, a tehetség, az erkölcsi érték fogja kiválasztani és a tömegek élére állítani azokat, akik a tömegek tisztelésére érdemesek.

Meg kell azonban állapítanunk, hogy a rómaihoz hasonló botrányok siettetik ezt a fejlődést, mert eklatáns példáit szolgáltatják annak, hogy a születési arisztokrácia nem mindig egyértelmű az erkölcsi és szellemi arisztokráciával. Ez pedig a születési arisztokrácia szempontjából annál sajnálatosabb, mert a jövőjét egyedül a biztosíthatja, hogyha erkölcsi és szellemi tekintetben példányképe tud lenni a tömegeknek.

A városi alkalmazottak fizetésrendezése.

A belügyminiszter, mint már jelentettük, a városi alkalmazottak fizetésrendezését elvben és általánosságban jóváhagyta. A miniszter többek között a következő észrevételekkel kíséri a leiratot:

A műszaki hivatal igazgatóját a III-ik, az osztályvezető-mérnököt és a közbürohi igazgatót a IV-ik fizetési osztályba kell sorozni, mert semmivel sem indokolható az, hogy a műszaki igazgató állása a tanácsnokok állásánál kedvezőbb, az osztályvezető mérnök és közbürohi igazgató állása pedig a tanácsnokokkal egy és ugyanazon fizetési osztályba soroztassék. Amennyiben pedig ez a sorozás ezen állás betöltőinek szerzett jogát érinti, vagy azt a város közönsége személyi érdemességük alapján szükségesnek tartja, az előálló illetménykülönbséget nevezetteknek működésük tartamára pótlék alakjában kell megszavazni.

A város képviselőtestülete által e részben hozandó határozatot azonban indokolt jelentéssel jóváhagyás végett fel kell terjeszteni.

Alacsonyabb fizetési osztályból a magasabbra csak új választás vagy kinevezés útján lehet előlépni.

A szabályrendeletben „rangosztály” helyett mindenütt „fizetési osztály” elneve-

Prokop jól tudta, hogy az asszony itt van valahol a várba s az ura azért rejtegeti itt előtte, mert híres szépség. Most már minden áron meg akarta látni s kiadta a rendeletet, hogy a vár minden zugát keresse fel, de alig indult meg a kutatás, midőn egy cseh származású szakács, aki már régen a várban volt alkalmazva s mindig nagyon alázatosnak és hűségesnek mutatta magát, most az új gazda előtt is be akarta magát hizelegni, hozzáfurakodott és megsugta neki, hogy az asszony a kutban, illetőleg a kut feletti cseppkőbarlangban van elrejtve és csak az urát várja, hogy együtt meneküljenek a barlangból kivezető alaguton, ha az ember a vödörben leereszti magát, egy kis harang szólal meg lent, amidőn ki kell lépni a vödörből, hogy a vizet ne érintse.

A huszita vezérben megfogamzott és gyorsan ki is sarjadzott az a gondolat, hogy az asszonyt meglátogatja a barlangban. A szép nő az urát várja a barlangban, egész sötétségben és ehelyett az ő keblére veti magát, és lesz a véres ostrom legédesebb jutalma: a szép asszony meghódítása — hadicsel.

Gyorsan belépett a vödörbe, négy izmos huszita mindjárt kéznél volt és a vért lassan leeresztették a mélységbe.

Lent a nagy sötétséget csak a nagy csend multa felül. A harang elhangzott

zést kell használni. Az egyes fizetési osztályokon belül a magasabb fizetési fokozatba való előléptetésnek a megállapított szolgálati idő leteltével automatikusan kell történnie.

Az egyes fizetési osztályokon belül a magasabb fizetési fokozatokra megállapított magasabb illetményeket az alacsonyabb fizetési fokozatban eltöltött négy év leteltét követő hó elsejétől kell folyóvá tenni.

A tisztviselő a lakbérnegyed első napján igényt szerzett a teljes negyedévi lakpénzre. Az a körülmény, hogy a tisztviselő lakpénz helyett természetbeni lakás élvezetében áll, az ő hátrányára nem számítható.

A fizetési fokozatba sorozásnál a végleges és az ideiglenes minőségben eltöltött szolgálati idő között különbség nincsen.

A szabályrendeletnek az „általános rendelkezések” alá foglalt azon intézkedését mely az összes személyzetnek mellékilletményeit megszünteti és az egyes tisztviselők által szabályrendeletek értelmében szedhető díjaknak a városi pénztár javára leendő beszolgáltatását rendelte el, a miniszter helyesnek tartja.

Ez a rendelkezés azonban nem érinti a tisztviselőket azt a jogát, hogy külföldi utazásaik alkalmával felmerülő fuvarköltéseiket megtérítést és eddig élvezett napi díjakat igényelhessék.

Méltánytalan a szabályrendeletnek az az intézkedése, amely szerint a segédszemélyzethez tartozó alkalmazottak 1910. évi január hó 1-ig eltelt szolgálati ideje a véglegesítésre való igény szempontjából olyképpen számíttatik, hogy aki az említett időpontnál már több mint 5 éve megszakítás nélkül áll a város szolgálatában, annak mint tényleges szolgálat 5 esztendő számíttatik be, míg ellenben ha valaki a fent jelzett időpontban 5 évnél rövidebb idő óta szolgál a városnál addigi szolgálat ideje nem vétetik figyelembe és a véglegesítés elnyeréséhez megkívánt várakozási ideje 1910. évi január 1-től kezdődőleg számíttatik. Nem volna ugyanis igazságos elbírás, ha két alkalmazott közül az egyik, mert a másik esetleg csak 1—2 hónappal korábban lépett a város szolgálatába, a véglegesítésben teljes 5 esztendővel megelőzné amazt.

Ehez képest a kifogásolt rendelkezést a következő határozmánnyal kell pótolni:

„A segédszemélyzetnél a véglegesítés szempontjából a szolgálati évek beszámítása olyképpen történik, hogy az 1910. évi január hó 1-én a város szolgálatában álló alkalmazottaknak a véglegesítés elnyeréséhez szükséges 10 évi szolgálati időbe az eddig megszakítás nélküli eltöltött szolgálati idejük teljes egészében beszámíttatik, ugyanazon, hogy akik a jelzett időpontban már tíz évnél hosszabb idő óta állanak megsza-

szávara senki sem jelentkezett. Prokop már bosszankodni kezdett, hogy a szép madár elrepült és párját nem várta be. A szöveget, mely az övébe volt dugva, nem merté meggyújtani, nehogy, ha az asszony mégis itt volna, ezzel a világossággal megriassza, midőn egyszerre egy mély sóhajtás ütötte meg fülét. A nesz irányában kezdett tapogatózni és keze csakhamar egy puha asszonyi testet érintett. Egy puha, bárszonyos testet, mely mozdulatlanul volt elterülve a mohán. El volt ájulva, amit valószínűleg az iszonyu robbanás okozhatott, hisz még a barlang falait is megremegtette. A huszita vezér letérdelt az asszony mellé és élesztgetni kezdte, de nem hűs forrásvízzel, mely ott a közelben bagyogott, hanem forró csókokkal. Ezekkel el is érte a hatást. Az asszony feleszmélt, de a bozontos szakáll mindjárt elárulta, hogy nem az ő kedves ura csókolgatja; az nem visel szakállt, tehát ez csak ellenség lehet. Egész testében megremegett erre a rémes gondolatra. Tehát a vár elveszett s a várral együtt talán az ő ura is! Ez a gondolat annyira elkésztette, hogy lassan kihuzta az övébe rejtett tört, melyet a középkor asszonyvai rendszeren maguknál hordtak és a szívébe döfte a szakállas embernek...

Somogyi Gyula.

kitás nélkül a város szolgálatában, azoknak a véglegesítéshez megkívánható tíz évi szolgálati idejük 1910. évi január 1-vel kitöltöttnek vétetik és így ezek 1910. évi január hó 1-től visszamenőleg fognak véglegesíteni.

A határozatok azon részére nézve, a mellyel a város képviselőtestülete a tanítók illetmény-rendezése folytán felmerülő több kiadások fedezetét állapította meg, akkor fog a belügyminiszter nyilatkozni, ha a város képviselőtestületnek a tanítók illetmény rendezésére vonatkozó határozata hozzá jóváhagyás végett fel fog terjeszteni.

Mint hogy pedig a miniszter a város közönségének az alkalmazottjai anyagi helyzetének javítására irányuló törekvéseit támogatni és a maga részéről is előmozdítani kívánja, nincs kifogása az ellen, hogy amennyiben a város képviselőtestülete a szabályrendeletet az észrevételeknek megfelelően átdolgozza — azt már most, még pedig a szabályrendeletnek végleges kormányhatósági jóváhagyása előtt, életbe léptethesse és ehhez képest a nem kifogásolt illetmény többleteket az 1910. évi január hó elsejétől kezdődőleg kiszolgáltathassa.

Ehez képest a város tisztviselői remélhetőleg már július hó elsején megkapják az illetménytöbbletet.

A belügyminiszteri leirat fenti részletei a legjobb cáfolatot szolgáltatják a „Voce” mai támadásaira. Kiviláglik ebből, hogy ép a miniszter az, akit nem törődve a politikával az egész városi tisztviselői kar érdekeit szíven viseli. Sokkal jobban mint a „Voce” és táborkara.

UJDONSAGOK.

— **A kereskedelemügyi miniszter Abbáziában.** Beöthy László kereskedelemügyi miniszter a ma reggeli gyorsvonattal Fiuméba érkezett. A miniszter tüstént Abbáziába ment át, ahol néhány napig fog tartózkodni.

— **Személyi hír.** Fülepp Kálmán Budapest volt főpolgármestere családjával tegnap hosszabb üdülésre Fiumén át Abbáziába érkezett.

— **Amerikai hus a haditengerészetnek.** Az osztrák-magyar haditengerészet nyári hajórajja a most következő forró időszakban gyakorlatait az isztriai és a dalmát vizeken fogja megtartani és az ottani éghajlat miatt a tengerészeti élemezése nagy nehézségekkel jár, különös tekintettel a mintegy tízezer főre tehető létszámra és a gyakorlatok hosszabb időtartamára. Legnehezebb mindenesetre a hus beszerzése, amit kellő mennyiségben előre nem lehet vásárolni és azért eddig a dalmát és isztriai piacokon szerezték be. Ennek az eljárásnak következménye aztán az árak rohamos emelkedése volt és csak nagy áldozatokkal lehetett a teljes szükségletet kielégíteni, másrészt pedig a dalmát és isztriai lakosság részére az ottani hustermelésnek csak a selejtese és a silány része maradt meg, a mely körülmény állandóan sok panaszra adott alkalmat. A haditengerészet intézkedése végre is arra az elhatározásra jutott, hogy ezen a területen gyökeres reformokat kell életbe léptetni. Pólából jelentik most, hogy a hadügyminisztérium tengerészeti osztálya egy amerikai céggel ideiglenes szerződést kötött a nyári hajórajnak hussal való ellátása érdekében. Az Ausztro-Americana egy gőzös, a Gelida, amely jég-hűtőkészülékkel van felszerelve, a napokban Pólába érkezett az első küldeményével 2000 tonna husszállítvánnyal. Ez a gőzös állandóan követni fogja a hajóraj minden mozdulatait és a hajók személyzetét el fogja látni friss hussal. Azt tervezik, hogy a mennyiben a mostani kísérlet beválik, a husszállítás ezen módját minden nyáron meg fogják ismételni.

— **Magyar pénzügy Miniszter Montegróban.** Cetinjéből jelentik, hogy hogy néhány nap óta ott egy magyar pénzügyi delegáltjai tárgyalnak bankfiók alapítása ügyében. Nekünk eddig még nincsen lent érdekeltségünk. Állítólag nemcsak bank, de árüzletről is van szó. Eddig főleg az olaszok

és a kattarói osztrák intézetek végzik Montenegró pénzügyeit. A Rassofszky Julián-féle Magyar Levantei Kiviteli Vállalat tervezett ugyan egy montenegrói magyar üzletet, ez azonban — miután a vállalat bankja, a Törlesztési Bank Részvénytársaság zavarokba került — lekerült a napirendről.

— **Az amerikai kormány a hajótrösztök ellen.** Newyorkból jelentik, hogy a kormány által az atlanti hajótruszt ellen indított perben a Holland-Amerika hajóvonal Nyland nevű ágensét hallgatták ki a hajókomité 1908. évi működéséről, amidőn állítólag ugynevezett versenyjáratokat állítottak be a konkurrens hajóvonalak letörésére. Nyland azt mondotta, hogy ilyen versenyjáratok beállítottak az orosz-ázsiai hajóvonal, az Uranium vonal és egyéb hajóvonalak ellen. Majd hosszas vonakodás után elismerte, hogy a komité föl volt hatalmazva arra, hogy e versenyhajók tarifáit megállapítsa.

— **Osztrák-magyar tengerészet sportdiadala.** Sanghaiból jelentik, hogy június 2. az ottani kikötőben hat nemzet tengerészei között evezős regatta folyt le, amelyen az osztrák-magyar tengerészek lettek a győztesek. A „Kaiser Franz Joseph I.” csatahajónk legénysége két csónakkal vett részt a versenyen. A két osztrák-magyar csónak egy perc ée öt másodpercnyi különbözettel elsőnek érkezett be. A többi nemzetek hadihajóinak csónakjai a következő sorrendben érkeztek célhoz: „Emden” német csatahajó csónakja 3-ik, „Flora” angol 4-ik, „Jodo” japán 5-ik, „Holland” németalföldi 6-ik, „Kinsha” angol 7-ik, „Cincinnati” Egyesült Államok 8-ik és a „Bramble” angol hadihajó csónakja utolsóként érkezett be.

Az elsőnek beérkezett két csónak 60—80 méternyire maga mögött hagyta az „Emden” csatahajó csónakját. Az izmos és ügyes osztrák-magyar tengerészeket a lakosság a verseny befejeztével nagy ünneplésben részesítette.

— **Baleset a kikötőben.** A szabad kikötőben ma délelőtti megrendítő baleset történt. Reggel fél 9 órakor több munkás egy vasuti kocsit akart megfordítani a Zichy-rakparton levő fordítókorongon. Firsem István 32 éves horvát napszámos a kocsit egyik sarkát tolt, de sem ő sem munkásársai nem vették észre, hogy Firsem a rakparton felhalmozott áruk és a kocsit közé kerül. Így történt azután, hogy a kocsit hozzálapította a Firsen Istvánt az áruhoz. A szerencsétlen ember mellét összenyomta a kocsit s most élet-halál közt lebeg a kórházban.

— **Baleset a kikötőben.** Zupan Antal 28 éves kikötőmunkásra tegnap délelőtt a szabadkikötőben rázuhant egy rizsszel telt zsák. Zupan súlyos sérüléseket szenvedett jobb lábán.

— **Elvesztett pénztárca.** Gál Emil kereskedelmi utazó bejelentette a rendőrségen, hogy tegnap reggel érkezett meg Budapestre Fiuméba s ideérve észrevette, hogy pénztárcája, melyben vasuti jegye, egy ötven koronás bankó, 20 lei és négy értékpapír volt, a vonaton elűnt. Fiume melletti egyik állomáson észrevette, hogy egy asszony, aki közelében ült, valamit fölvetett a földről s hamar elrejtette.

— **A tévedés áldozata.** Megirtuk, hogy a rendőrség letartóztatta De Kersnik Ágost 38 éves krapinai illetőségű egyént, aki a rendőrség közlése szerint detektívnek adta ki magát. Kersnik nővére az esetet így mondja el: A kérdéses estén Kersnik több barátjával együtt a Deák-korzón haladt s az egyik padon egy ittas ember aludt. A részeg ember mellényén ezüstóra és lánc volt s a társaság attól tartva, hogy az órát valaki elloppja az ittas embertől, rendőrt kerest. A rendőr állítólag már előbb is észrevette az alvó ittas embert s Kersnik ezért kérdőre vonta. A rendőr emiatt tartóztatta le De Kersniket.

Tettenért betörő. Tegnap délután páratlanul vakmerő betörést követett el egy 16 éves suhanc. A fiatal betörő álkulccsal felnyitotta Bongyis Mihály elektrotechnikai üzletét a Via Vincenzo Dominin s nekiállt a fosztogatásnak. Fél kettőkor Bongyis testvére akarta felnyitni az üzletet s amikor nyitva találta az ajtót rögtön tisztában volt azzal, hogy betörő hatolt be az üzletbe. Amikor belépett az üzletbe észrevette, hogy egy alak leguggolt a pult alá. Bongyis rendőröket hívott s a tettenért betörőt le-

tartóztatták. Elfogatásakor a legnagyobb hidegvérrel állította, hogy a citeráját akarta az üzletben kijavítani. A hóna alatt tényleg egy citerát tartogatott. A betörőt megmotozták s kevés aprópénzen kívül több villamosági eszközt és kisebb tárgyakat találtak nála melyeket az üzletben szedett össze. A rendőrségen elmondta, hogy Pek haz Albert kolozsvári illetőségű fényképész-tanonc. A rendőrség letartóztatta s az ügyészség fogházába kísérte át.

— **Török tengeri Fiumében.** A tegnap Fiuméba érkezett „Benacre”, „Zarifis” és „Wiefield” gőzösök 10,900 tonna török tengerit hoztak Fiuméba. A kukoricát Isztriába, Dalmáciába és Horvátországba szállítják.

— **Általános sztrájk a francia tengerészsztrájk érdekében.** Marsellesből jelentik: Az összes munkások bejelentik az általános sztrájkot arra az esetre, ha a bejegyzett tengerészek követeléseire vonatkozó békebírói döntéshez a munkások nem járulnának hozzá. — Párisból jelentik: A lajstromozott tengerészek delegátusai közölték a belügyminiszterrel, hogy a szövetség elfogadja a kormány javaslatát egy választott bíróság alkalmazására vonatkozólag és azt óhajtaná, hogy a kormány egy tagja elnököljön az il, en választott bíróságban és vitás esetekben döntsön. A bizottságba minden kikötő részéről hat hajótulajdonos és hat lajstromozott tengerész küldessék ki. A francia tengerészek sztrájkja egyre veszedelmesebb és aggasztóbb jellegűt ölt. A kormány azonnal felajánlotta választott bíróság útján az ellentétek elsimítását, mindegyik párt beválasztotta volna a bíróságba a maga emberét és a két de-

legált együttvéve megállapította volna a harmadik békebíróit és ha nem trdnának meg egyezni, a kormány nevezné ki a harmadikat. A tengerészek szindikátusa elfogadta az ajánlatot, de körülményes értelmű kikötéssel, hogy ők a választott bíróság döntését csak akkor fogadják el, ha mindenben nekik ad igazat. Ezzel a kormány ajánlata nem ér semmit, mert ilyen feltétellel létrejött választott bíróság nem választott bíróság többé. De a hajótulajdonosok is visszautasították az ajánlatot azzal a megokolással, hogy az ellenkező az 1909-iki törvénnyel. A hajótulajdonosok egyszerűen elfelejtik, hogy a kormány kényeszerhelyzetben van, mert nincs módjában a tengerészeket rákényszeríteni, a delegátusválasztás megejtésére és hogy az ajánlott választott bíróság legalább az 1909-iki törvény szellemének megfelel. A kormány most oly intézkedéseket fogantatott, hogy legalább a legfontosabb szolgálatot biztosítsa, haditengerészet matrózai közül négyszázat a korzikai és algiri postaszolgálat ellátására rendelt ki, akik az Ajaccióba, Tunisba, Algirba menő hajókon teljesítenek szolgálatot. Ezzel legalább biztosítva van a lisztnek és gabonának Afrikából való szállítása és el lesz hárítható a kenyérárak veszedelmes emelkedése.

— **Évzáró ünnepély az áll. polgári leányiskolában.** Kankovszky Ferenc miniszteri tanácsos jelenlétében tegnap délután tartották meg az állami polgári leányiskola évzáró ünnepélyét. A műsor legkiemelkedőbb számai a következő zeneszámok voltak: Donizetti: Barkarola, Hennig: Béka kantáté, Káldy, Balog Ádám nótája, Mendelssohn: Tündérszerzem, Boldis: Talpra magyar. Ezeket dalokat a Molnár Aladárné kitűnő vezetése alatt álló énekkar igen szépen adta elő.

TŐZSDE.

	Junius 26 zárlat	Mai árf. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	839.—	840.—
Osztrák hitelrészvény	641.50	638.—
4 ^o /o-os koronajáradék	87.75	87.40
Osztr.-magy. államvasut	728.50	728.—
Jelzálogbank	463.—	463.—
Leszámitolóbank	541.50	541.—
Hazai Bank	300.—	300.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T	654.—	654.—
Rimamurányi	770.—	772.—
Salgótarjáni	764.—	760.—
Közuti Vasut	766.—	765.—
Városi Villamos	412.—	712.—
Adria	512.—	—
Déli Vasut	98.—	—
Magyar Cukoripar	3092.—	—
Rizsgyár	3780.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza októberre	11.81	11.68
Rozs októberre	9.64	9.54
Tengeri júliusra	8.89	8.80
Tengeri augusztusra	8.96	8.90
Zab októberre	9.55	9.48
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	640.75	642.50
Magyar hitelrészvény	839.—	841.—
Osztrák magyar államvasut	728.—	728.50
Alpesi	992.—	998.25
Déli Vasut	97.50	97.50
Skoda	—	754.75
Osztr. koronajár.	87.25	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kötések átlagár.
Fiumei 4 ^o /o-os kölcsönköt.	92.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	700.—
Magyar Horvát Szabadhajózás	910.—
Orient tengerhajózási társ.	1120.—
„Indeficienter” tengerhajóz. társ.	90.—
Osztrák Lloyd	546.—
Stabilim. Tecnico	10300.—
Navigazione Libera Triest	597.—
Austro-Americana	273.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	305.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	228.—
Banca Fiumana	640.—
Fiumei Népbank	111.—
Magyar Olajgyár	213.—
Prodotti Chimici	8650.—
I. Horvát Takarékpénztár	5750.—
„Ital. Forgalmi r. t.	2300.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	317.—
Spalatoj Portland Cement	398.—
I. Trieszti Rizsgyár	965.—
Riunione Adriatica	4110.—
Assicurazioni Generali	Nap.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jun. 27. A nyári szünet előtt ma tartotta utolsó ülését a képviselőház. Az ellenzék nem vehetett részt az ülésen mert a szuronyos katonai kordon elállta az országshoz vezető utakat s csak igazolás után engedte át a képviselőket.

Justh Gyula, Károlyi Mihály gróf Apponyi Albert gróf és a többi ellenzéki képviselők is mindanyian szenvedélyes hangon tiltakoztak a törvénytelen eljárás ellen, aztán a több száz főnyi tüntető tömeg lelkes éljenzése közben elvonultak a néppárt klubhelyiségébe.

Az ülést Tisza István gróf mintegy száz-harminc munkapárti képviselő jelenlétében nyitotta meg.

Bejelentette, hogy Cserny Károly képviselő összeférhetlenségi bejelentést tett önmaga ellen. Jelentette ezután, hogy Lukács László miniszterelnök kíván szólni.

Lukács László miniszterelnök: Tisztelt Ház! Van szerencsém bejelenteni, hogy egy királyi kézirat érkezett amelynek kérem felolvasását

A királyi kéziratot egy terembiztos vitte fel az elnöki emelvényre, ahol Tisza István gróf felvágta a borítékot és elrendelte a kézirat felolvasását.

Vermes Zoltán jegyző olvassa:

„Mi első Ferenc József, Isten kegyelméből Ausztria császára, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya hit Magyarországnak és társországainak, zászlósainak, egyházi és világi főrendinek és hit képviselőinek az általunk 1910. év június 24-re Budapest székesfővárosunkba összehívott országgyűlésre egybegyűlteknek királyi üdvözlötünk.

Kedves Hivünk! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére az országgyűlést június 27-től szeptember 17-ig elnapoltnak nyilvánítjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hűek maradunk.

Kelt Wien, Egyezkedéskezeltizenkettedik év június hó huszonnegyedik napján.

I. Ferenc József s. k.
Lukács László s. k.

A legfelső királyi kéziratot a Ház hódolattal vette tudomásul.

Ezután Tisza István gróf hosszabb záróbeszédet mondott, amelyben örömeinek adott kifejezést, hogy az országgyűlés hosszú ideje alatt legalább eredményes munkát végzett. Igaz, hogy sok volt az esemény is, de reméli, hogy a közéleti szereplők, hogyha az ősszel pihent erővel visszajönnek, ismét felvehetik az eredményes működés fonálát. A közélet alakjai remélhetőleg az elmúlt keserű emlékeket félretéve megtalálják a sikeres parlamenti működés feltételeit.

A beszéd befejezése után a munkapárti képviselők lelkesen éltették Tisza István grófot és Lukács Lászlót s ezzel az ülés végét ért.

Szünet után.

BUDAPEST, jun. 27. A királyi kézirat szeptember 27-ig napolta el a képviselőház üléseit. Politikai körökben azonban úgy tudják, hogy a szünet után csak egy-két ülést tartanak a Házban s az első érdemleges ülés október 15-én lesz.

Tisza István nyílt levele.

BUDAPEST, Gróf Tisza István nyílt levelet fog intézni az ország választópolgáraihoz, akiknek ki fogja fejteni álláspontját, amely a parlamentben történt dolgok megtételére készítette.

Juliusban soroznak.

BUDAPEST, június 27. A folyosón elterjedt hírek szerint a kormány a sorozásokat azonnal ki fogja írni és a törvényhatóságoknak kötelességévé teszi, hogy a sorozóbizottságokat összeállítva az ujoncozást július hó 20-án megkezdjék.

A szövetkezett ellenzék tanácskozása.

BUDAPEST, jun. 27. A szövetkezett ellenzéki pártok ma délelőtti tíz órától fél egyig tanácskoztak a parlamenti béke helyreállításáról. A tanácskozáson, melyen gróf Zichy Aladár elnökölt, kimondták, hogy a béke csupán a *restitutis in integrum* elve alapján jöhet létre. Az ellenzék továbbá elhatározta, hogy választójogi reformtervezetnek a maga egészében való megvalósításához a legnagyobb energiával ragaszkodik és annak érdekében a parlamenti szünet alatt országos propagandát folytat.

Érettségi botrány.

SZARVAS, jun. 27. Tegnap fejezték be az itteni luteránus főgimnáziumban az érettségi vizsgálatot, amelyen kormánybiztosként dr. Hornyánszky Gyula egyetemi magántanár jelent meg. Az ő szigorúsága okozta, hogy az érettségizők huszonhét százaléka elbukott. Az elkeseredett diákok tegnap este macskazenét rendeztek a kormánybiztos lakása előtt és ablakait beverve a kaput is döngették, hogy sarkából kiemelve, behatoljanak Hornyánszky lakására. A diákok támadásáról azonnal értesítették a rendőroket, akik nagy számban vonultak a zavargás színhelyére és szétoszlásra szólították fel a lármázókat. A tanulók azonban nem engedelmeskedtek a felszólításnak, hanem a hozzájuk csatlakozott iparos ifjúsággal együtt megtámadták a rendőroket, akik revolverrel löttek rájuk, de a golyók szerencsére nem találtak. Két diákot letartóztattak és az érettségi bizonyítványoknak mára hirdetett kiosztását elhalasztották.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Csak csütörtök 27-én és péntek 28-án.

A két gránátos.

Igen nagy figyelemmel összeállított dráma.

A bosszúálló tüzvész.

Magas szárnyalású drámai mű.

A flirtelés veszedelmei

Rendkívül nevetető film.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

TREPLER ALAJOS, cserépfedő

FIUME, Via Aless. Manzoni 3 sz.

elvállal eternitpala-, pala-, cserép-, facement- és kátránylemezfedeget, torony- és kupolafedést, azok befestését és mindenféle e szakmába vágó munkát, bádogos munkát a legolcsóbb áron, Pontös kivitel.

TOPICS MILAN fogtechnikus

— Susákról Fiuméba költözött —

Via del Porto 8. sz. II. emelet.

Tengeri fürdő Lussinpiccolo - Cigale Strand-Hotel és penzio Bellevue - Cigale -

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Bérbeadó, vagy eladó

teljesen felszerelt

hentesüzlet.

Tudakozódni az «Al Tamburino» vendéglőben Via Lod. Kossuth.

Fényes alkalmi vétel!

Kitűnő forgalmu vendéglő téli és nyári üzlet, fedett és árnyas kerttel, gondosan kezelt kuglizóval, vezetés hiánya miatt eladó. Átvételhez 1600 forint szükséges. Ajánlatok „Fényes jövő” jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Minden a kihordás, vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szalóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

KLEMENCICS KÁROLY

Telefon 951. - FIUME - Corso 12. sz.

Vasutdijszabási és szállítási iroda
(ALAPITTATOTT 1892).

Elvállal mindennemű helyi és tengeri szállítást, kedvező feltételek mellett. Fuvarlevél felülvizsgálat és díjkülböztetések visszakeresete.

BUCCARI egyetlen modern szállója

„Jadran“ szálló

Kitűnő étterem s kávéházzal. - Magyar konyha. - Legjobban ajánlható.

Tulajd. Homolka Károly.

Magyar vendéglő FIUME

Riva Szápary 6. Telefon 11-49. sz.

Elismert kitűnő magyar konyha. Tisztán kezelt fajborok. Állandóan frissen csapolt kőbányai sör.

Minden magyar itt találkozik!

Ilona gyógyfürdő

Telefon 213. - FIUME. - Telefon 213.

Egész esztendőn meleg tengeri fürdők, kitűnő gyógyhatású idegbaj rheuma és nőbajok ellen. Gőzfürdő és kádfürdők. Nyitva reggel 6 este 6-ig.

Használt és új butort

veszek és eladok. Meghívásra hához is jövök.

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél
Via G. Parini 6. szám.

„MIRAMARE“

Palace szálló, Cirkvenica.

Naposabb mint Abbazia. Az elsőkelő társaság kedvelt szállója. 70 modern, kényelemmel berendezett szoba; villanyvilágítás, lift, meleg tengervíz fürdő a házban. Teljes pensio 8 K-tól feljebb. Elsőrangú konyha. Prospektust küld az igazgatóság.

Megtámadott miniszter.

LONDON, jun. 27. Mac Kenna belügy-miniszter, aki Dél-Gallesben a királyi párt kíséri útjában, tegnap Landaffban egy szüfrasztettleg inzultálta. A harcias nő keresztülugrott a kordonra és szavakkal: „Ön szórakozik és az angol feministák börtönben sinylődnék” arculütötte. A szüfrasztett neve Craig Helén, londoni tisztviselő. Letartóztatták.

Abdul Hamid halálhíre.

RÓMA, jun. 27. Szalonikiból érkezett jelentés szerint Abdul Hamid, a szaloniki-i Allatini villában fogva levő exszultán meghalt. Bár a volt szultán haláláról a hivatalos körök semmi jelentést sem adtak ki, ez a hír egész Törökországban elterjedt és a török lapok közlik.

FILIPPOLISZ, jun. 27. Egész Bulgáriában elterjedt Abdul Hamid, Szalonikiben internált exszultán halálhíre. Hetekkel ezelőtt hivatalos jelentés alapján az összes törökországi lapok közölték, hogy Abdul Hamid súlyosan megbetegedett, épen ezért valószínűnek tartják halálának hírének is.

A Tengerpart minden jogos panaszt közöl és minden közérdekű felszólalásnak helyt ad. !!!

Hotel Slatina, Abbazia

A Slatina-fürdővel szemben a katonai gyógyház mellett. Előkelő családi ház. Szobák ellátással s anélkül, nagy étterem, kert, magyar és francia konyha. Villanyvilágítás. Mérsékelt árak. Telefon 101. Tulajd. Lackner Fanny.

Lovrana legelőkelőbb helyisége

Caffé-Restaurant

„PRINCESSE“

a mólón.

VEGLIA

Hotel Quarnero

Közvetlen a tengerparton, a kikötőnél. Tengerre nyíló szobák, teljesen ujonnan berendezve. Caffé-Restaurant. Pensió. Nagyon olcsó árak.

LOVRANA

Pensió Lukács

Elsőrendű családi otthon.

Első fumei magyar uri és női

FODRÁSZTEREM

Fiume, Adria palota.

Végez hajmosást, hajfestést külön női teremben. Mindenféle hajmunka olcsón teljesítetik. Lakásokba, ugy egyes meghívásokra, mint havi előfizetésekre ügyes fodrásznőt küld

Az uri teremben jó és pontos kiszolgálás.

Telefon 11-60.

A Klotild-Fürdő és Pensio Fiume-Susák.

megnyilt. Vasárnaponként katonazene.

Resch Antónia.

Buffett Bellevue
Viale Deák (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel- és külföldi, valamint saját termésű borok. Kőbányai polgári sör mindig frissen.

Szíves pártfogást kér
SZIRMAI GYŐZŐNÉ

József főherceg udvari szállítója.

Nattich Henrik :: Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométer-órák és láncokban jutányos árakon, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

Winhoffer Sándor
„Eintracht“ vendéglője
TRIEST Via Coroneo 15
Magyar konyha. Magyar tulajdonos. Kitűnő, hamisítatlan italok. Jutányos árak.

Tengeri szanatorium

Fiume mellett Portorè Fiume mellett
Gyermekeknek és felnőtteknek. Modern intézet 100 ágygyal, 2 orvos, villanyvilágítás, gőzfürdő. Mérsékelt árak. ** Prospektus.

CIRKVENICA

Bellevue szálló es penzio

A legszebb fekvésben, a moloval szemben. Gyönyörű terrassz. * Kitűnő konyha. :: Csupa tengerre nyíló szoba. ::

NOVI Cirkvenica mellett, az Adria legszebb üdülőhelye.

„SAN MARINO SZÁLLÓ“

közvetlenül a tengerparton. Teljesen új, modernül berendezett szobák. Saját hideg és meleg tengeri fürdők. Telefon, távirda :: a házban. Pompás étkezés. ::

Cirkvenica Klotild főhercegnő

szálló 1 percnnyire a kikötőtől. Szobák 2.-- koronától feljebb. !! Az étteremben olcsó árak. !!

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Förangu halgyek legkedvencebb szépitőszere a FÖLDES-féle

Margit-Créme

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió urhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépitő és finomító

A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban meglepő gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt bársonysima s rózsafehér lesz.

Pár nap alatt itünnék ráncok, re'ők, szep-lők, májfoltok és mindennemű kiütések.

A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépit az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen.

Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk!
Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor. és 2 kor. Margit-szappan 70 fillér. Margit-puder 1 K. 20 fill.

Készíti és postán küldi: **FÖLDES KELEMEN** gyógyszerész ARADON

Kapható Fiumében: Babich Hinko, Catti György, Prodam Johann, Franco Prodam és Dr. Mizzan A. gyógyszertárakban, Ernesto Benco, Jechel Francesco Pavacich Fratelli Papp R. és Capudi M. drogériákban. Skodnik H.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gymorbajosoknak székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszerertárban és jobb füszerüzletben.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort 2-3 óra alatt teljesen rendbehozza, Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér

